

NSO Reactie op Internetconsultatie Besluit uitvoering Tabakswet

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om een reactie te geven op het Ontwerp Besluit uitvoering Tabakswet. Hiertoe heeft u een consultatie opgezet. Onze reactie op de concrete vragen treft u hierbij aan.

Vraag 1 van 7

In de huidige Nederlandse wetgeving zijn maximumemissieniveaus vastgesteld voor emissies van teer, nicotine en koolmonoxide in sigaretten. Voor shagtabak is op dit moment alleen een maximumemissieniveau voor teer vastgesteld. Met dit conceptbesluit is ervoor gekozen om, in artikel 2.1, tweede lid, voor shagtabak ook maximumemissieniveaus vast te stellen voor de emissies van nicotine en koolmonoxide (artikel 3, derde lid, van de Tabaksproductenrichtlijn). Dit vermindert de schadelijkheid van het product en vergroot de uniformiteit tussen maximumemissieniveaus van verschillende tabaksproducten.

Bent u het hiermee eens? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

- De NSO plaatst grote vraagtekens bij het voornemen ook voor shagtabak maximum-emissies vast te stellen. Shagtabak is een halffabricaat en de consument moet middels een vloeipapier en de shag zelf een sigaret rollen. Door deze wijze van zelfvervaardiging door de consument kunnen verschillen ontstaan in de emissieniveaus. Vloeipapier kent verschillen in doorlaatbaarheid van de rook en daarmee ook in de mate van doorlaatbaarheid van nicotine en koolmonoxide. Voor de consument is het van belang dat hij kan vertrouwen op de waardes die opgegeven worden. Nu de consument dit zelf kan beïnvloeden is het ons inziens beter om duidelijk te maken dat de nicotine- en koolmonoxideniveaus beïnvloed worden door het papier en de wijze waarop de sigaret gedraaid wordt en niet een schijnveiligheid van absolute niveaus van nicotine en koolmonoxide te plaatsen op de verpakkingen.

Vraag 2 van 7

De artikelen 9 en 10 van de Tabaksproductenrichtlijn bepalen verdergaande verpakkingseisen voor tabaksproducenten door een informatieve boodschap en gecombineerde gezondheidswaarschuwing op de verpakkingen te eisen. De gecombineerde gezondheidswaarschuwing bestaat uit een afschrikwekkende illustratie en tekst. De richtlijn geeft echter de keuzevrijheid aan lidstaten om andere voor roken bestemde tabaksproducten dan sigaretten, shagtabak en waterpijptabak vrij te stellen van de informatieve boodschap en de gecombineerde gezondheidswaarschuwing. In dit conceptbesluit is, in artikel 3.2, eerste lid, geen gebruik gemaakt van deze vrijstelling. Een gedifferentieerde aanpak ten aanzien van de verpakking van verschillende tabaksproducten kan namelijk onbedoeld de indruk wekken dat het ene product minder schadelijk voor de gezondheid is dan het andere. Dit moet worden voorkomen.

Bent u het hiermee eens? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet.

- De NSO is het hier uitdrukkelijk mee oneens. We hebben hiervoor 4 argumenten.
1. Uitgangspunt in de nieuwe Tabaksproductenrichtlijn is een regeling die voorziet in wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de productie, presentatie en verkoop van tabaksproducten en aanverwante producten teneinde de interne markt voor tabaksproducten en aanverwante producten beter te doen functioneren. Hierbij wordt uitgegaan van een hoog niveau van bescherming van de volksgezondheid, met name voor **Jongeren**. In overweging 26 van de richtlijn staat: "Voor andere voor roken bestemde tabaksproducten dan sigaretten en shagtabaksproducten, die hoofdzakelijk gebruikt worden door oudere consumenten en kleine delen van de bevolking, moet het mogelijk zijn om verder vrijstelling te verlenen van sommige etiketteringsvoorschriften zolang er zich geen aanzienlijke verandering voordoet in de omstandigheden wat het volume van de verkoop aan of het consumptiepatroon van jongeren betreft. **Voor de etikettering van die andere tabaksproducten moeten specifieke regels gelden.**"

De TPD geeft dan ook nadrukkelijk speelruimte aan lidstaten om de strengere etiketteringsvoorschriften niet voor alle tabaksproducten te laten gelden. Men mag coulanter zijn met name bij tabaksproducten die in mindere hoeveelheden worden geconsumeerd en/of bij producten die minder populair zijn bij jeugdige rokers. Duidelijk is dat het sigaren en pijptabak aan beide voorwaarden voldoen. De NSO vindt het onbegrijpelijk dat het Kabinet er niet voor kiest de door de TPD – beargumenteerd - geboden ruimte voor een vrijstelling van sigaren en pijptabak, te benutten. Het uitgangspunt van al deze regelgeving is toch nog steeds het tegengaan van het jeugdroken? Algemeen is bekend dat consumenten van sigaren en pijptabak een relatief kleine groep van volwassen rokers is. Zij hebben weloverwogen de keuze gemaakt voor dit product. Ook zijn dit geen producten die jong volwassenen - als zij overwegen te gaan roken – als eerste gebruiken. Waarom dan toch deze producten belasten met grotere teksten en foto's? Daarbij komt dat de nieuwe Tabaksproductenrichtlijn ook een procedure kent op basis waarvan de uitzondering voor deze producten kan worden ingetrokken indien er zich bijzondere omstandigheden zouden voordoen. Het komt ons voor dat het toch echt beter is om eerst de uitzonderingspositie te effectueren en deze regeling te evalueren en indien nodig gebruik te maken van de regeling. Bovendien: het uitzonderen van sigaren en pijptabak, gekoppeld aan het nauwlettend volgen van de marktontwikkelingen, komt overeen met hetgeen hierover in 2013 door de Staatssecretaris en het Parlement is overeengekomen. Graag wijst de NSO in dit verband op de brief van de Staatssecretaris aan de Eerste Kamer van 26 februari 2013.

2. Een Richtlijn is bedoeld om een aantal regelingen binnen Europa te harmoniseren. Hierdoor bestaat tussen de lidstaten eenzelfde regeling, een level playing field, die op dit gebied de concurrentie tussen de landen uitschakelt. De etiketteringsvereisten voor Tabaksproducten en dus ook voor de mogelijke uitzonderingen zouden toch tenminste in Europees verband gelijk moeten zijn en in ieder geval afgestemd moeten worden met onze buurlanden. Wij begrijpen dat hier geen sprake van is en dat in onze buurlanden België en Duitsland van de mogelijkheid tot vrijstelling wel gebruik gemaakt wordt c.q. dat de vrijstelling geëffectueerd wordt en er conform de mogelijkheden, zoals in de Richtlijn is opgenomen, een evaluatie moment wordt voorzien. Dit betekent dat er naast de grote verschillen in accijns voor sigaretten en shag nu ook een verschil in etikettering ontstaat met onze buurlanden. Voor Nederlandse tabaksdetailhandel, met name in de kwetsbare grensstreek, is het resultaat dat hiermee wederom oneerlijke concurrentie ontstaat door

overheidsmaatregelen.

Deze maatregelen leiden niet tot verbetering van de volksgezondheid maar slechts tot verschuiving van binnenlandse omzet en werkgelegenheid naar de buurlanden.

3. Wij hebben ernstige twijfels of de kosten van implementatie van deze regeling niet vele malen hoger zijn dan de in de nota van toelichting gepresenteerde kosten. Vooral voor de sigarenindustrie zijn de aanpassingen enorm en omvangrijk. De sigarenindustrie kenmerkt zich immers door de productie van vele soorten merken en versies soms ook nog handgemaakt en zeker niet zoals dit met sigaretten geproduceerd en verpakt kan worden. Dit betekent voor de sigaren en pijptabak industrie een hoge kostenpost waardoor diverse producten uit het assortiment zullen verdwijnen. Assortimenten waarmee een speciaalzaak zich nu kan onderscheiden zullen niet meer op de markt komen of zullen verdwijnen. In dit verband willen wij ook wijzen op het feit dat van sommige merken en versies van sigaren en pijptabakken de doorlooptijd lang is en een overgangstermijn van één jaar te kort zal blijken te zijn. Hierdoor wordt de detaillist met een voorraadrisico opgezadeld.
4. Tot slot hebben wij grote problemen bij de etiketteringsvereisten voor sigaren, indien deze verkocht worden in verpakkingen groter dan een gemiddeld sigaretten pakje.
Wat is de gezondheidswinst om grotere sigarenverpakkingen van waarschuwingsteksten van een zelfde omvangspercentage te voorzien als de kleinere verpakkingen? Wij zijn van mening dat de jongeren echt niet gaan roken als deze waarschuwingstekst er niet op zou staan.

Vraag 3 van 7

De Tabaksproductenrichtlijn stelt diverse rapportageverplichtingen aan producenten en importeurs van tabaksproducten en elektronische sigaretten. Daarnaast geeft artikel 6, vierde lid, van de Tabaksproductenrichtlijn ruimte aan lidstaten om aanvullende informatie te vragen. Met dit conceptbesluit worden vooralsnog geen aanvullende rapportageverplichtingen opgelegd aan producenten en importeurs, bovenop de gegevens die producenten en importeurs al moeten verstrekken op grond van de Tabaksproductenrichtlijn. Pas als blijkt dat aanvullende informatie noodzakelijk is en de gegevens ook doeltreffend door de bevoegde autoriteit kunnen worden verwerkt, zal van deze beleidskeuze gebruik worden gemaakt.

Bent u het hiermee eens? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

- In zijn algemeenheid is de NSO van mening dat het goed is dat de Nederlandse overheid geen maatregelen toevoegt aan datgene wat de TPD voorschrijft (geen 'Nederlandse koppen').
Dus is het goed dat geen aanvullende rapportageverplichtingen worden opgelegd. Wij merken in de praktijk dat consumenten vrijwel nooit navraag doen in de winkels over de samenstelling van het product en de bestaande rapportage verplichtingen afdoende zijn.

Vraag 4 van 7

In het voorgestelde artikel 4.3, derde lid, van het conceptbesluit wordt bepaald dat verslagen over additieven, die door producenten van sigaretten en shagtabak moeten worden ingediend, worden beoordeeld door een onafhankelijke wetenschappelijke instantie (artikel 6, vierde lid, van de Tabaksproductenrichtlijn). Hier wordt gebruik van gemaakt, zodat de verslagen objectief worden beoordeeld.

Bent u het hiermee eens? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

- Als organisatie van retailers heeft de NSO geen opmerking bij deze vraag.

Vraag 5 van 7

In de artikelen 18 en 20 van de Tabaksproductenrichtlijn wordt lidstaten de keuze geboden om grensoverschrijdende verkoop op afstand van tabaksproducten en elektronische sigaretten te verbieden of om een registratieplicht met leeftijdsverificatiesysteem te hanteren. Met dit conceptbesluit wordt, in de artikelen 5.5, 5.6 en 5.7, gekozen voor het invoeren van een registratieplicht en leeftijdsverificatiesysteem bij grensoverschrijdende verkoop op afstand van tabaksproducten en aanverwante producten. Hieronder valt ook grensoverschrijdende internetverkoop. De registratieplicht houdt in dat detaillisten die grensoverschrijdend tabaksproducten en/of elektronische sigaretten verkopen, zich dienen te registreren en een leeftijdsverificatiesysteem dienen te hanteren. Met een registratieplicht wordt het aanbod voor grensoverschrijdende verkoop op afstand zichtbaar en daardoor reguleerbaar. Bij een verbod is dit niet het geval. Daarom wordt voorgesteld te kiezen voor een registratieplicht.

Bent u het hiermee eens? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

- De NSO is het er mee eens dat niet gekozen wordt voor een verbod op grensoverschrijdende tabaksverkoop op afstand. Deze vorm van retail wordt wel in andere landen toegestaan dus waarom dan niet ook in Nederland? Bij een registratieplicht voor deze vorm van verkoop kunnen principiële kanttekeningen worden geplaatst, maar in dit kader is een registratieplicht (als je als retailer tabak via internet aan het buitenland wilt verkopen) voorstelbaar. De NSO is voorstander van een goed werkend leeftijdsverificatiesysteem bij de verkoop op afstand. Wij staan volledig achter de regel "geen verkoop onder de 18 jaar". We doen er ook alles aan in de bij ons aangesloten winkels deze regel goed na te leven. De leeftijdsverificatie op afstand moet eenzelfde niveau hebben als de verkoop via handreiking. De vorm of wijze van verkoop en naleving van de leeftijdsgrens mag geen aanleiding geven tot oneerlijke concurrentie tussen beide verkoopvormen.

Vraag 6 van 7

De Tabaksproductenrichtlijn geeft lidstaten de ruimte om producenten en importeurs van tabaksproducten en aanverwante producten evenredige vergoedingen in rekening te brengen voor de verwerking en beoordeling van aangeleverde gegevens. Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt, vanwege het profijtbeginsel. Producenten en importeurs hebben namelijk (financieel) voordeel bij het in de handel brengen van tabaksproducten en aanverwante producten. Het vaststellen van deze kostenvergoedingen (retributies) is in lijn met het rapport Maat houden II. Bent u het hiermee eens? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

- Hierop heeft de NSO geen commentaar

Vraag 7 van 7

In paragraaf 5 van de nota van toelichting wordt een inschatting gemaakt van de regeldruk (lastenverzwaring) voor de sector die zou kunnen ontstaan bij vaststelling van het conceptbesluit. Bent u het eens met de inschatting van de genoemde lasten? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet en heeft u concrete suggesties ter verbetering?

- De NSO is het niet eens met de inschatting van genoemde lasten. Het komt ons voor dat deze over de hele linie structureel te laag zijn ingeschat. De kosten en administratieve lasten voor de tabaksretailer bij de instroom van nieuwe verpakkingen zijn significant. Rekening houdend met verschillende overgangs- en invoeringstermijn moet de retailer gedurende langere tijd extra aandacht besteden aan inkoop, voorraadbeheer en het up to date houden van zijn assortiment. Qua extra kosten betekent dit meerdere (arbeids-)uren per

verkooppunt. De gehanteerde overgangstermijn van één jaar is minimaal voor de uitverkoop van sommige producten.

Tot slot heeft de NSO geen bezwaar tegen openbaarmaking van deze reactie.